

Reformatische
Schoolvereniging
Rijssen

Gedragcode (sociale) media

Op basis van het door VGS opgestelde voorbeeldplan.

- Behandeld in het directieteam d.d.
- Inventarisatie en advies GAR d.d.
- Vastgesteld in de bestuursvergadering van d.d.

Voorzitter, J. Boers

Secretaris, G.H. Schippers

In vertrouwen samen bouwen

INLEIDING

Klassieke media zoals kranten, radio en tv en sociale media zoals Twitter, Facebook, YouTube en LinkedIn bieden de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan een positief imago van de reformatorische schoolvereniging Rijssen. (verder in dit document RSVR genoemd) Van belang is te beseffen dat je met berichten in de media (onbewust) de goede naam van de school en betrokkenen bij de school ook kunt schaden. Om deze reden vragen wij om bewust met de media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in communicatie in de normale wereld, de onderwijsinstellingen en de gebruikers van (sociale) media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

RSVR vertrouwt erop dat zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met (sociale) media en heeft dit protocol opgezet om iedereen die bij RSVR betrokken is daarvoor richtlijnen te geven.

Aan dit document is een toelichtende brochure van VGS als bijlage toegevoegd.

UITGANGSPUNTEN

1. RSVR onderkent de rol en invloed van sociale media.
2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat;
3. Dit protocol bevordert dat de instelling, medewerkers, leerlingen en ouders in de media communiceren in het verlengde van Bijbelse waarden en normen, de missie en visie van de onderwijsinstelling en de reguliere fatsoensregels;
4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van iedereen die betrokken is bij de school;
5. Het protocol dient de onderwijsinstelling, haar medewerkers, leerlingen en ouders te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media;

DOELGROEP EN REIKWIJDTE

1. Deze richtlijnen zijn bedoeld voor alle betrokkenen die deel uitmaken van de schoolvereniging, dat wil zeggen: medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan RSVR.
2. De richtlijnen in dit protocol hebben alleen betrekking op school gerelateerde berichten. Dat betreft ook berichten over situaties waarbij er een overlap is tussen school, werk en privé.

REGELS VOOR PUBLICEREN VIA DE KLASSIEKE MEDIA

➔ Zie persprotocol

REGELS VOOR PUBLICEREN (MET NAME VIA SOCIALE MEDIA)

A. Voor alle gebruikers (medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers)

1. Het is medewerkers en leerlingen niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media tenzij door de schoolleiding respectievelijk leraren hiervoor toestemming is gegeven.
2. Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie te delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
3. De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud die hij of zij publiceert.
4. Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar kunnen blijven, ook na verwijdering van het bericht.
5. Het is voor betrokkenen alleen toegestaan om opnamen van personen in school gerelateerde situaties te publiceren als betrokkenen hier uitdrukkelijk toestemming voor hebben gegeven en publicatie geen afbreuk doet aan de goede naam van de school en van andere betrokkenen;
6. Alle betrokkenen nemen Bijbelse normen en fatsoensregels in acht. Als deze worden overschreden (bijvoorbeeld: vloeken, mensen pesten, kwetsen, bedreigen of anderszins beschadigen) dan neemt de onderwijsinstelling passende maatregelen. Zie ook: *Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen*

B. Voor medewerkers

1. Het communiceren over en reageren op (nieuws)berichten namens RSVR gebeurt alleen door of namens de aangestelde woordvoerders.
2. Het is de medewerker toegestaan om op persoonlijke titel over schoolgerelateerde onderwerpen te publiceren mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de school, zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de goede naam van de school niet schaden.
3. Medewerkers hebben een bijzondere verantwoordelijkheid bij het publiceren via internet: zij houden er rekening mee dat privémeningen van medewerkers eenvoudig verward kunnen worden met de officiële standpunten van de onderwijsinstelling.
4. Medewerkers beseffen de gezagsverhouding en pedagogische relatie die zij innemen ten opzichte van leerlingen en geven bij gebruik van de sociale media blijk van de gewenste professionele afstand. Medewerkers gaan niet online in discussie met leerlingen of ouders.
5. Als een medewerker merkt dat online communicatie dreigt te ontsporen dient de medewerker direct contact op te nemen met zijn/haar leidinggevende om de te volgen strategie te bespreken.
6. Bij twijfel of een publicatie in strijd is met deze richtlijnen neemt de medewerker contact op met zijn/haar leidinggevende.

SANCTIES EN GEVOLGEN VOOR MEDEWERKERS EN LEERLINGEN

1. Medewerkers die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier.
2. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing, berisping, ontslag en ontslag op staande voet;
3. Leerlingen en / of ouders/verzorgers die in strijd met dit protocol handelen maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingendossier.

4. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en / of ouders/verzorgers toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school van de betreffende leerling.
5. Indien de uitlating van leerlingen, en/of ouders/verzorgers en medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt zal door RSVR aangifte bij de politie worden gedaan.

Titel: Gedragscode sociale media

Auteurs: VGS: drs. G.P. Vonk

EMG: dr. ir. S.D. de Bruijn

Communicatieadviseurs reformatorische vo scholen:

mw. B.G. van Asselt

mw. A. Rebel-van de Werken

P. Smit

W. Verweij

W. van de Berg

Publicatiedatum: 2015

Uitgever: Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS)

Postadres:

Postbus 5

2980 AA Ridderkerk

Bezoekadres:

Kastanjelaan 10

2982 CM Ridderkerk

T 0180 – 44 26 75

F 0180 – 44 26 76

I www.vgs.nl

E secretariaat@vgs.nl

PROTOCOL (SOCIALE) MEDIA **FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.**

1 INLEIDING7

2 GEDRAG IN DE SOCIALE MEDIA.....8

 2.1 Identificatiefiguur 8

 2.2 Privé- of werksfeer? 8

 2.3 Communicatie met leerlingen – kansen..... 8

 2.4 Communicatie met leerlingen – risico’s 9

3 DE OPDRACHT VOOR DE SCHOOL..... 10

4 ADVIEZEN 12

1 INLEIDING

In onze maatschappij hebben alle scholen te maken met media. We onderscheiden klassieke media (kranten, radio en tv) en nieuwe media (Facebook, LinkedIn, YouTube, Twitter, Whatsapp).

Bij klassieke media is er sprake van een (professionele) zender. Bij nieuwe media zijn er vele zenders, meer of minder professioneel.

We constateren dat dit onderscheid aan het verdwijnen is. Klassieke en moderne media schuiven in elkaar. Bij klassieke media is er bijna altijd ook de mogelijkheid via internet te reageren. Bij nieuwsberichten is vaak direct de mogelijkheid een reactie te plaatsen en naar aanleiding van radioprogramma's of tv-uitzendingen worden vaak internetfora opgestart of wordt al tijdens de uitzending via sociale media een "gesprek" gevoerd.

Media kunnen we als school actief gebruiken of niet, daarin kunnen we eigen, afgewogen en weldoordachte keuzes maken. De keus verdwijnt echter als het gaat om media-uitingen van leerlingen, ouders, werknemers en derden die bij de school zijn betrokken. Daarmee worden we slechts geconfronteerd. Dat wil niet zeggen dat we machteloos moeten toezien en de gevolgen daarvan maar moeten afwachten. Een doordinking en bespreking van dit thema binnen de scholen kan veel schade voorkomen. Dit document wil een paar handvatten aanreiken voor dat gesprek en sluit af met een paar concrete adviezen.

2 GEDRAG IN DE SOCIALE MEDIA

Iedere werknemer heeft de verantwoordelijkheid zich zodanig te gedragen dat dit niet in strijd is met de belangen van de werkgever. Voor ieder beroep wordt die verantwoordelijkheid anders ingevuld en grenzen c.q. persoonlijke vrijheden hebben alles te maken met de functie. Een burgemeester kan op straat en richting journalisten niet hetzelfde roepen als een administratief medewerker bij een willekeurig bedrijf. Als een medewerker van Veilig Verkeer Nederland (VVN) kun je het niet maken te hard of onder invloed te rijden. In beide gevallen worden belangen geschaad en is het gedrag niet in overeenstemming met de functie.

2.1 IDENTIFICATIEFIGUUR

Een leerkracht is gezagsdrager en identificatiefiguur voor leerlingen. Een leerkracht moet dus het voorbeeld geven aan leerlingen . Binnen school(tijd) maar ook buiten school(tijd). Dat kan spanning opleveren ten aanzien van de vrijheid van handelen. De keuze voor dit beroep brengt die consequentie met zich mee. De keuze voor een reformatorische school heeft meer consequenties dan het zijn van leerkracht bij een openbare school. Bij beide scholen moeten de leerkrachten zich binnen en buiten de school correct gedragen. Een leerkracht van een reformatorische school heeft echter te maken met extra identiteitsgebonden kaders zoals o.a. verwoord in het identiteitsprofiel van de school.

2.2 PRIVÉ- OF WERKSFEER?

Het kan dus betekenen dat een werknemer in de privésfeer andere keuzes moet maken of andere grenzen moet hanteren dan hij vanuit de eigen overtuiging zou doen. Dat geldt met name als die keuzes in de privésfeer publiek zichtbaar zijn. Dat is inherent aan de keuze voor een (in dit geval) reformatorische school.

Alles wat leerkrachten op het openbare internet zetten, is meer openbaar bekend dan wat zij over het algemeen op straat doen. Dat brengt met zich mee dat een leerkracht zich op internet moet gedragen alsof hij voor de klas staat. Het aanmaken van aparte professionele accounts op bijvoorbeeld Twitter, ontslaat een leerkracht niet van de verplichting zich in overeenstemming met zijn functie en benoeming te gedragen. Een professioneel account aanmaken (bijvoorbeeld @leerkracht_x-school op Twitter) kan dus wel, maar is geen carte blanche om via een persoonlijk, open account berichten te plaatsen die strijdig zijn met de rol van leerkracht en/of de identiteit van de school. Een discussie voeren met vrienden op Twitter over de beleidsregels van de school is ongewenst. Tenzij het een gesloten profiel is en de leerkracht geen leerlingen toelaat.

2.3 COMMUNICATIE MET LEERLINGEN – KANSEN

Het criterium voor goede communicatie met leerlingen is dat die aansluit bij de functie van de leerkracht en niet strijdig is met de gezagsrelatie tussen leerkracht en leerling of met de rol als identificatiefiguur bij een reformatorische school. Leren gebeurt in ontmoeting, in een nauwe relatie en een leerkracht hoort dus niet afstandelijk te zijn bij de communicatie met leerlingen. Toch moet er professionele afstand zijn. Communicatie tussen leerkrachten en leerlingen via sociale media is een feit en heeft positieve en negatieve kanten. Communicatie via sociale media is een effectieve en laagdrempelige manier om met leerlingen in contact te komen of te blijven. Sociale media zijn een graadmeter voor het sociale leven van veel leerlingen en daarvan kan de mentor of een leerlinghulpteam gebruik maken.

Daarnaast zijn er mogelijkheden om sociale media in de lessen te integreren of in te zetten voor samenwerking bij huiswerkopdrachten.

Sociale media zijn bij veel leerlingen geheel geïntegreerd in hun privéleven (waarvan school maar beperkt deel uitmaakt) en deze communicatie is laagdrempeliger dan e-mail of berichtenverkeer via een elektronische leeromgeving. Daarom is bijvoorbeeld Whatsapp een praktisch kanaal om leerlingen gelegenheid te geven vragen te stellen tijdens huiswerk.

2.4 COMMUNICATIE MET LEERLINGEN – RISICO'S

De lage drempel en de verwachtingspatronen die gekoppeld zijn aan het imago van veel sociale media zijn echter af en toe de oorzaak van een toon in berichten die op gespannen voet staat met de gewenste verhouding tussen leerkracht en leerling.

De vraag dringt zich ook op of werkgever en/of leerkrachten willen dat zij 's avonds via sociale media communiceren met leerlingen. Het kan heel nuttig zijn voor het onderwijs of de leerling, maar met het oog op de werkdruk kan het voor leerkrachten ongewenst zijn. Altijd present moeten zijn is een hele opgave. Bovendien kan het bij leerlingen de indruk versterken dat we altijd bereikbaar moeten zijn, terwijl het juist verstandig is om regelmatig afstand te nemen en offline te zijn.

Aan het gebruik van sociale media zijn veel kansen, maar ook risico's verbonden. De mogelijkheden variëren theoretisch gezien van volledige toestemming tot een volledig verbod op communicatie via sociale media tussen leerkracht en leerling. De praktijk leert dat communicatie tussen leerkrachten en leerlingen via sociale media een feit is. Als de school dat accepteert is de opdracht aan de school deze vorm van communicatie middels leiderschap, pedagogisch klimaat, een goed beleid en een gedegen protocol zodanig te reguleren dat het een meerwaarde heeft en geen problemen oplevert.

3 DE OPDRACHT VOOR DE SCHOOL

Inmiddels is voldoende bekend dat een deel van de pubers en volwassenen moeite heeft met het hanteren van grenzen in de (sociale) media. Dit uit zich in uitspraken die zij doen, wat zij over zichzelf vertellen en wat zij van zichzelf laten zien.

Het is een van de taken van de school, medewerkers en leerlingen handvatten te geven bij het verantwoord omgaan met (sociale) media. Collega's en leerlingen dienen zich te realiseren dat ze niet alles over school, leerkrachten of collega's, op hun eigen toon en met hun eigen woordkeuze, wereldkundig kunnen maken. Er zijn grenzen in de communicatie, die bedoeld zijn ter bescherming van henzelf en van anderen. Omgaan met sociale media betekent voor ons allemaal dat we bewust leren omgaan met informatie en ons ervan bewust zijn wat die teweeg kan brengen bij de ontvanger. Dat we nadenken over de impact van woorden/beelden en dat we ons bewust zijn van de manier waarop we dingen verwoorden, of het nu in de klas is, thuis of in de media.

Tegelijkertijd moeten we (hen) leerkrachten en leerlingen (vooral) ook handvatten bieden bij het gebruik maken van sociale media omdat dat hen nuttige mogelijkheden biedt. Leerkrachten moeten weten hoe ze met behulp van sociale media, vanuit een pedagogische relatie en met behoud van hun gezagsrelatie, effectief kunnen communiceren met hun leerlingen. En zoals we leerlingen bewust leren omgaan met literatuur en hen laten kennismaken met de maatschappij, zo leren we leerlingen ook bewust omgaan met (sociale) media.

BEHEERSEN OF VERTROUWEN?

Een manier die vaak wordt toegepast om risico's te beperken is het formuleren van vergaande regels over het gebruik van sociale media door medewerkers. Regels zijn over het algemeen nodig, maar het hebben van veel regels kan leiden tot een situatie van schijnzekerheid. Niet het eindeloos stellen van regels, maar kaders geven de mogelijkheid het negatieve te voorkomen en het positieve te bereiken. Medewerkers hebben ruimte nodig om te leven, om te denken en om zelfstandig afwegingen te maken. In het onderwijs noemen we dat professionele ruimte. Het bieden van professionele ruimte vraagt vertrouwen. De uitdaging voor scholen is een klimaat te creëren dat ruimte geeft aan de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers binnen de door school gestelde kaders. Daarbij zijn een paar overwegingen van belang:

Vraagt u af welke doelen u wilt bereiken, welke regels daarvoor nodig zijn en in hoeverre volstaan kan worden met het stellen van kaders. Reflecteer ook kritisch op de vraag op welke manier deze regels en kaders bijdragen aan het realiseren van de gestelde doelen.

Beheersen

Bepaalde regels hebben vooral een functie die gericht is op het ingrijpen achteraf. De school bouwt met dergelijke regels voor zichzelf een sterkere (juridische) positie op voor het geval het mis gaat en er moet worden opgetreden.

1. Een school moet zich bij dergelijke regels altijd de vraag stellen: wat beoog ik ermee en wat voor consequenties heeft dit? Wellicht is het juist bij sociale media verstandig kaders aan te reiken in plaats van dergelijke concrete verboden.

Een voorbeeld daarvan is de regel dat medewerkers geen 'vrienden' mogen worden met leerlingen. Er zal zeker een preventieve werking vanuit gaan, maar het eigenlijke nut van deze regel is dat je

niet hoeft af te vragen of een medewerker over de schreef ging. Er hoeft geen inhoudelijke weging plaats te vinden en de school kan disciplinaire maatregelen nemen. Het is de vraag of dat goed is.

2. Een school die regels hanteert staat ook voor de vraag hoe op naleving toe te zien. Dat is bij sommige regels vrijwel onmogelijk (denk hierbij aan het voorbeeld onder 1). Ook hier is van belang welk doel een school met de regel beoogt te bereiken.

Vertrouwen

1. Vertrouwen zonder regels kan bij vervelende escalaties leiden tot de situatie waarbij de school het verwijt krijgt onvoldoende verantwoordelijkheid te hebben genomen. En dat verwijt kan een terecht verwijt zijn. De school heeft ook in dit opzicht een verantwoordelijkheid richting medewerkers en leerlingen.
2. Vertrouwen geven en het gesprek aangaan over sociale media leidt in veel gevallen tot verantwoordelijkheidsbesef. Een overschot aan regels kan juist leiden tot gedrag dat zich richt op de letter van de wet en de mazen in de wet, terwijl de school juist wil bereiken dat medewerkers (en leerlingen) zich bewust zijn van hun handelen.
3. Het belangrijkste uitgangspunt is dat medewerkers zich te allen tijde moeten gedragen op een manier die overeen komt met de professionele verhouding tussen een leerkracht en zijn leerlingen en met de identiteit die de school wil uitdragen. Wanneer gedrag daarmee in strijd is, is de leerkracht daarop aanspreekbaar.

Praktische informatie is te vinden op <http://socialmediawijs.nl>

4 ADVIEZEN

Het protocol bevat richtlijnen rond mediagebruik. Zulke (regels)richtlijnen zijn nodig om aan te geven wat wel en niet toegestaan is. Daarnaast zijn er ook allerlei adviezen te noemen die kunnen helpen bij verstandig en verantwoord mediagebruik. Ze betreffen vooral het gebruik van sociale media. We geven er hieronder een aantal:

1. Tel eerst tot tien voor je iets op internet zet. Een bericht is snel geplaatst maar soms is het onmogelijk om het te verwijderen.
2. De drempel om via sociale media met elkaar te communiceren is vaak lager dan in het gewone leven. Dat heeft voordelen maar bergt ook gevaren in zich. Vraag je altijd af of je dit in het gewone leven ook tegen elkaar zou zeggen.
3. Wees terughoudend met het publiceren van heel persoonlijke informatie en foto's en filmpjes uit privésituaties. Ze kunnen een eigen leven gaan leiden en dat is heel moeilijk terug te draaien.
4. Bedenk dat privé en werk/school moeilijk te scheiden zijn. De richtlijnen hebben betrekking op schoolgerelateerde situaties, maar buitenstaanders maken dat onderscheid meestal niet. Een leerkracht of een leerling maakt altijd deel uit van de gemeenschap rondom onze onderwijsinstelling, ook buiten schooltijd. Het publiceren van een foto van iemand die zich buiten schooltijd op een plaats bevindt die duidelijk strijdt met onze Bijbelse uitgangspunten, is dus nog onverstandiger dan het bezoeken van die plaats – omdat die foto dat ook nog publiek maakt.
5. Bedenk dat sociale media ons onevenredig veel tijd kunnen kosten. Daardoor komen soms andere, veel belangrijker zaken, in het gedrang.